

OTSUS

14.03.2014.a nr 5.1-5/14-006

Koondumisele nr 01/2014 AS Tiigi Keskus ja Tartu Mill AS loa andmine

Koondumine

20.02.2014 esitas Tartu Veski OÜ (registrikood 12606570) ja Tiigi Keskus AS-i (registrikood 10666591) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt AS Tiigi Keskus (edaspidi Tiigi Keskus) omandab Tartu Veski OÜ (edaspidi Tartu Veski) kaudu valitseva mõju konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses Tartu Mill AS (registrikood 10666674) üle ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Koondumise osalised esitasid Tartu Mill AS (edaspidi Tartu Mill) ja SAALEMÜHLE ALSLEBEN GmbH (registrikood HRB 11393; edaspidi Saalemühle) vahel 17.01.2014 sõlmitud aktsiate müügilepingu, mille alusel AS Tiigi Keskus omandab 63 940 Tartu Milli aktsiat, mis moodustavad 46% Tartu Milli aktsiakapitalist. Koondumise järgselt hakkab Tartu Veski kuuluma 96% ja Saalemühlele 4% Tartu Milli aktsiatest.

Konkurentsiamet avaldas 20.02.2014 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osalisteks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on koondumise osalisteks Tiigi Keskus ja Tartu Mill.

Tiigi Keskuse põhitegevusalana on äriregistri teabesüsteemis märgitud enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus ning lisategevusalana mitmesuguste erinevate kaupade vahendamine ja kaubaladude töö. Tiigi Keskuse üle omavad valitsevat mõju kaks aktsionäri, kumbki 40-protsendilise aktsiakapitaliga ning aktsiaselts omakorda omab 100-protsendilise osalusega ainuvalitsevat mõju Tartu Veski üle.

Tartu Veski esmakanne äriregistrisse on tehtud 30.01.2014, osäühingu põhitegevusalana on märgitud valdusfirmade tegevus ning osäühing ei oma käivet 2012. ega 2013. aastal.

Tartu Milli põhitegevusalana on äriregistri teabesüsteemis märgitud jahu ja tangainete tootmine, k.a jahvatamine. Lisategevusalana on märgitud mitmesuguste erinevate kaupade vahendamine, toidukaupade, jookide ja tubakatoodete vahendamine ning põllumajandustoorme, elusloomade, tekstiiltoorme ja pooltoodete vahendamine. Koondumise eelselt omavad Tartu Milli üle ühiselt valitsevat mõju Tiigi Keskus ja Saalemühle, omades kumbki 50% aktsiakapitalist.

Tartu Milli kontserni kuulub Lätis registreeritud äriühing „Invest DD“ A/s (valdusettevõtja, osalus 100%) ja Lätis registreeritud äriühing A/s „Dobeles dzirnavnieks“ (otseosalus 4,3%), milles Tartu Milli ainuosalusega „Invest DD“ A/s omab omakorda 83-protsendilist osalust. Seega Tartu Milli valitseva mõju alla kuuluvad Lätis registreeritud äriühingud Invest DD A/s (100%) ja A/s Dobeles dzirnavnieks (87,3%).

Käesoleva koondumise järgselt omandab Tiigi Keskus oma tütarettevõtja Tartu Veski kaudu valitseva mõju Tartu Milli üle.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 391 200 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 1 917 350 eurot.

Kuivõrd koondumine toimub majandusaasta esimestel kuudel, tugineb Konkurentsiamet Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 68 Koondumise osaliste käibe arvutamise juhendi § 2 lg 1 ning arvestab koondumise osaliste 2012. majandusaasta auditeeritud aruandlust ning 2013. majandusaasta käibe auditeerimata kokkuvõtteid.

Koondumise osaliste 2012. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 391 200 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 1 917 350 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Tiigi Keskus tegeleb teravilja hoiustamis- ja käitlemisteenuse osutamisega Tamsalu, Rakvere ja Keila teraviljakompleksides peamiselt suurematele teravilja kokkuostu ja vahendusega tegelevatele ettevõtjatele ning kinnisvara renditegevusega, mis seisneb erinevate kontori-, lao- ja tootmishoonete, viljahoidlate ja seadmete väljarentimises.

Tartu Veski on 2014. alguses loodud äriühing, millel puudus tehingueelselt aktiivne majandustegevus. Tartu Veski on Tiigi Keskuse poolt Tartu Milli aktsiate omandamiseks ja valdamiseks asutatud valdusettevõtja.

Tartu Milli põhitegevuseks on jahu tootmine Tartus asuvas tootmiskompleksis. Kontserni kuuluv äriühing A/s „Dobeles dzirnavnieks“ tegeleb jahu, jahusegude, makaronitoodete ja loomasööda tootmisega Lätis, Dobeles asuvas tootmiskompleksis. Jahu toodetakse muuhulgas ka suuremate jaekettide *privat label*'ite jaoks. Lisaks hõlmab Tartu Milli tegevus erinevate kaupade edasimüüki hulgimüügitasandil.

Eeltoodust tulenevalt puuduvad koondumise osalistel käesoleva koondumisega seotud horisontaalselt mõjutatud kaubaturud.

Koondumise osaliste vahel esinevad vertikaalselt mõjutatud kaubaturud, kuna Tiigi Keskus tegutseb kaubaturul (teravilja hoiustamis- ja käitlemisteenus), mis eelneb kaubaturgudele (jahu tootmine, teravilja vahendamine), kus tegutseb Tartu Mill. Koondumise teate esitaja on seisukohal, et sellele vaatamata koondumine seotud kaubaturgude struktuuri ja konkurentsitingimusi kaubaturul ei mõjuta, kuna teravilja hoiustamis- ja käitlemisteenuse kaubaturg on konkurentsitihe ja turu osakaal suuremate teenuse pakkujate vahel ühtlaselt jaotunud.

Esitatud andmetest nähtub põllumeeste endi hoidlates hoiustamise osakaalu suurenemine, mistõttu konkurents on arvestatavalt tihenened. Tiigi Keskuse suuremateks konkurentideks võib pidada Baltic Agro AS-i (20%), Muuga Sadamat (MGT Muuga Grain Terminaal AS) (15%) ja Scandagra Eesti AS-i (13%).

Koondumise eelselt on Tartu Millil jahutoodete kaubaturul tugev positsioon, ulatudes 75 protsendini. Käesolev koondumine nimetatud turuosa ei mõjuta ning koondumise järgselt säilib see samal tasemel. Koondumise osaliste hinnangul on olulisemad konkurendid Leipurin Oy (tütarettevõtja Leipurin Estonia AS) (10%), A/s „Rigas Dzirnavnieks“ (5%) ja Helsingin Mylly Oy (tütarettevõtja Balti Veski AS) (5%).

Kuivõrd käesoleva koondumise puhul turu struktuur ei muutu ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesoleva koondumise puhul ei teki koondumise osaliste tegevuste vahel Eestis horisontaalselt mõjutatud kaubaturgusid. Vertikaalselt mõjutatud kaubaturgude puhul on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturu struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba AS Tiigi Keskus ja Tartu Mill AS koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor